

Қазақстанның қор нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2023 жылдың бірінші жартыжылдығының қорытындысы

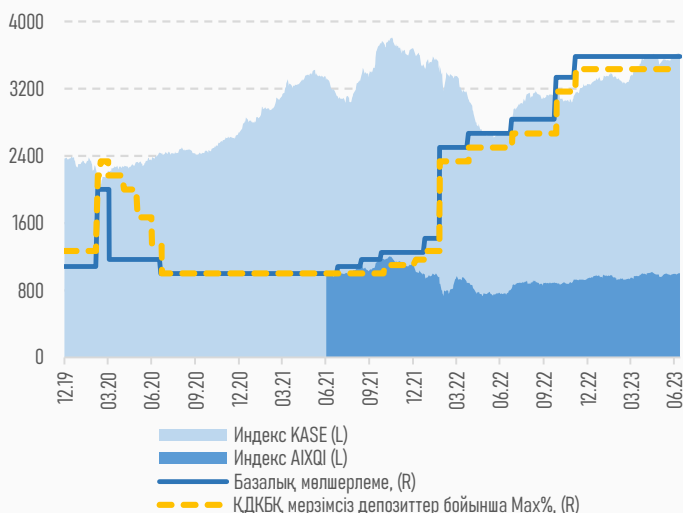
Кезеңнің негізгі тенденциялары:

- Тәуекелге тәбеттің қалпына келуінің жалғасуы аясында KASE индексі бірінші жартыжылдықты екі таңбалы 10,9% өсіммен аяқтады, AIXQI индексінің өсу қарқыны екі есеге – 5,9%-ға болды.
- Бірінші жартыжылдықта жергілікті инвесторлар арасында Халық банкі (+29,7%), ҚазТрансОйл (+14,8%) және Kaspi (+12,7%) акциялары ең көп сұранысқа ие болды. Айта кету керек, ағымдағы жылы үш ұйым да акцияға дивиденд төлеуді айтарлықтай арттырды.
- Индекстік акциялармен сауда-саттықтың жалпы көлемі (KASE+AIX) 1145 млрд құрады, мұнда ҚМГ акциялары (111,2 млрд) 77%-ға басым болды. Одан кейін Халық банкінің (7,7% немесе 79,2 млрд) және Қазатомөнеркәсіптің (6,4% немесе 6,3 млрд) үлестік құралдары келеді.
- Бұл ретте ОД-дағы бөлшек сауда базасының өсуі екінші тоқсанда күрт баяулады (бірінші тоқсанда +6 мыңға қарсы +129 мыңға қарсы – жартыжылдықта 135 мың), бірақ AIX – те жарылғыш өсімді сақтап қалды (бірінші тоқсанда +219 мыңға қарсы +113 мыңға қарсы-жартыжылдықта 333 мың). Осылайша, шоттардың жалпы саны 1,5 миллионға дейін өсті, AIX CSD-де (барлық шоттардың 56%-ы, қалған 44% ОД-де).
- Қор нарығын қалпына келтіру және бөлшек инвесторлардың жоғары қызығушылығы аясында инвестициялық компаниялардың басқаруындағы жиынтық активтер н.ж. бастап 227 млрд-қа немесе 26,4%-ға өсіп, 1,1 трлн құрады. Алайда, ЖІӨ-нің үлесінде бұл сома 2022 жылдың басындағы 1,2% көрсеткіштен 1%-ға дейін төмендеді.

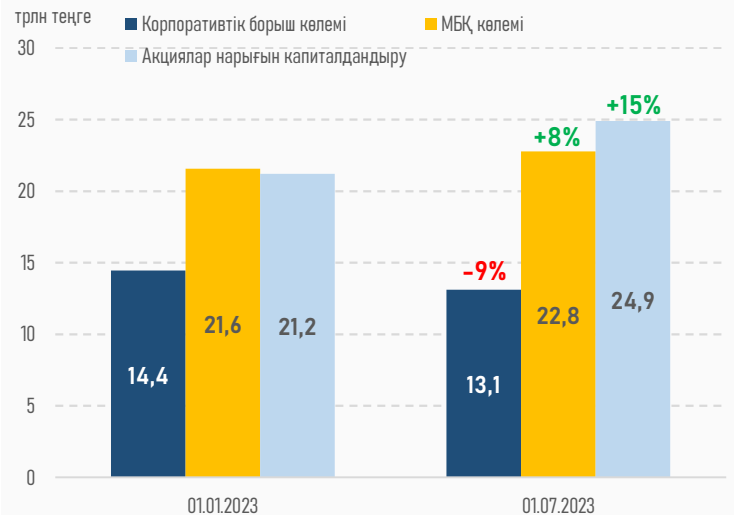
- Тәуекелсіз қысық инвертелген пішінді сақтап қалды, бірақ қысықтың қысқа бөлігі (2 жылға дейін) 35–140 б.б. базалық мөлшерлеме деңгейіне жақын, ал оның ұзын учаскедегі көлбеуі (10–20 жыл) 190–260 б.б. өсті, бұл жүйеде жоғары мөлшерлемелердің ұзақ кезеңінің күтулерін көрсетуді мүмкін.
- Жыл басынан бері корпоративтік облигациялардың кірістілік индексі (KASE_BMY) 134 б.б. – жылдық 14,0%-ға дейін өсті.
- Қаржы неғұрлым қатаң қаржылық жағдайларға қарамастан, корпоративтік облигацияларды орналастыру көлемі квазимемлекеттік сектор, МҚҰ, ЕДБ жекелеген өкілдерінің жоғары белсенділігімен (төменде қараңыз).
- Резидент еместердің ҚР МБҚ-ға, әсіресе ҚРҰБ ноталарына (екі есеге төмендеді) салған инвестициялары өте құбылмалы болып қала береді және Федрезервтің монетарлық саясатының бағытын күтудегі өзгерістерге қатты ұшырайды.
- Ел ішінде пайыздық мөлшерлемелерді төмендету циклінің күтілетін басталуы, тұрғын үй нарығындағы екіұшты жағдай заңнамадағы соңғы өзгерістермен бірге (1 шілдеден бастап қазақстандықтар өздерінің зейнетақы жинақтары сомасының 50% - на дейін жеке басқарушы инвестициялық компанияларға бере алады) қор нарығына өтімділіктің қосымша ағынының факторы бола алады. Тиісінше, екінші жартыжылдықта «көгілдір фишкаларды» одан әрі қалпына келтіру мүмкіндігі сақталады.

Нарықтың негізгі көрсеткіштері *

KASE және AIXQI индекстері

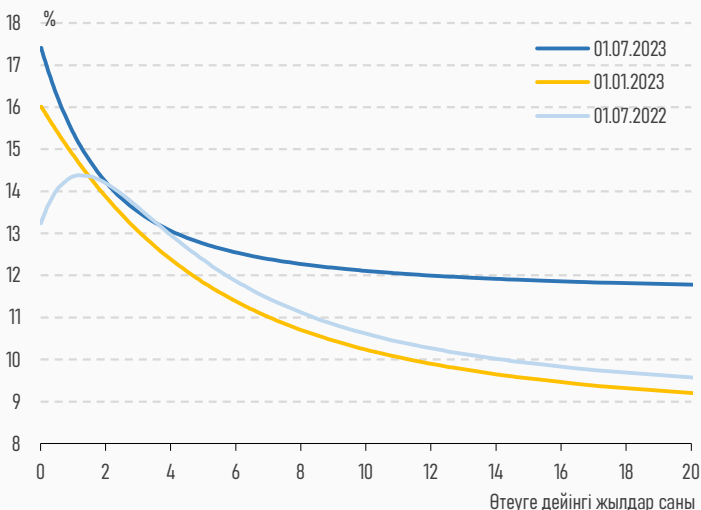

Капиталдандыру динамикасы

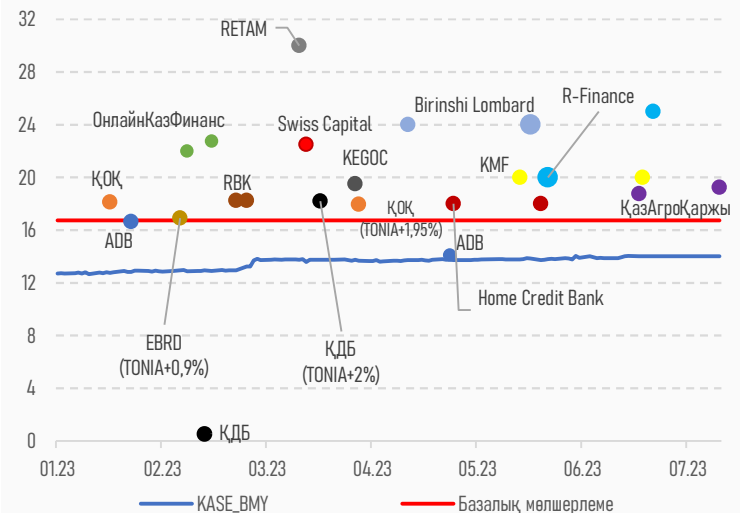

Эмитенттер мен инвесторлар үшін шарттар *

Тәуекелсіз қысық

Корпоративтік облигациялардың кірістілігі**

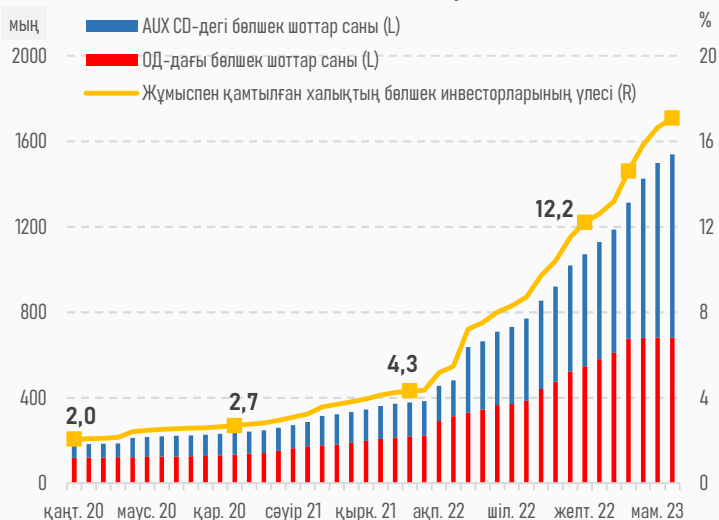

* Дереккөздері: ҚР Ұлттық Банкінің сайттары, AIX, KASE

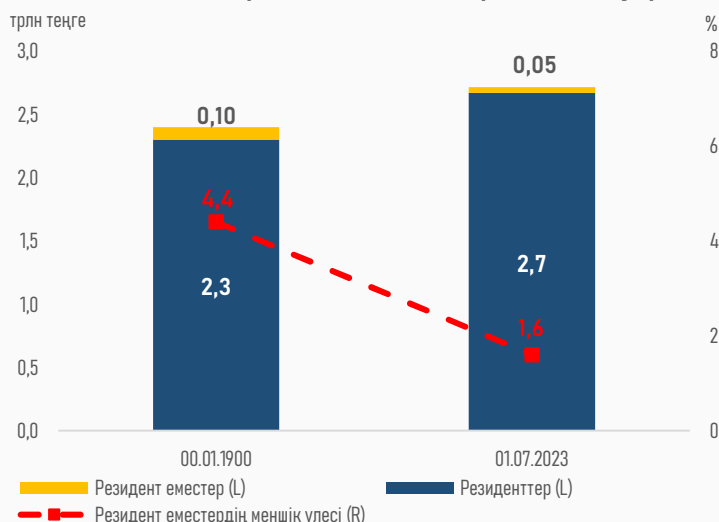
** әрбір эмитент екі реттен артық емес тізімде болады

Бағалы қағаздар нарығындағы инвесторлардың белсенділігі*

Елдегі бөлшек шоттар саны

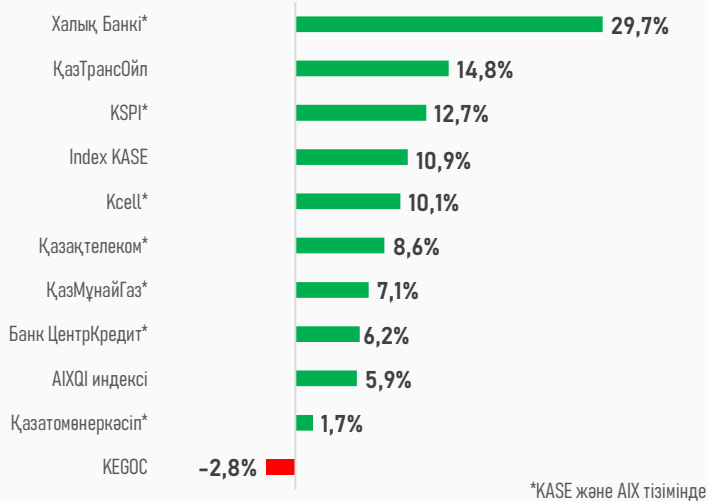

Резидент еместердің ҚРҰБ ноталарын иелену үлесі

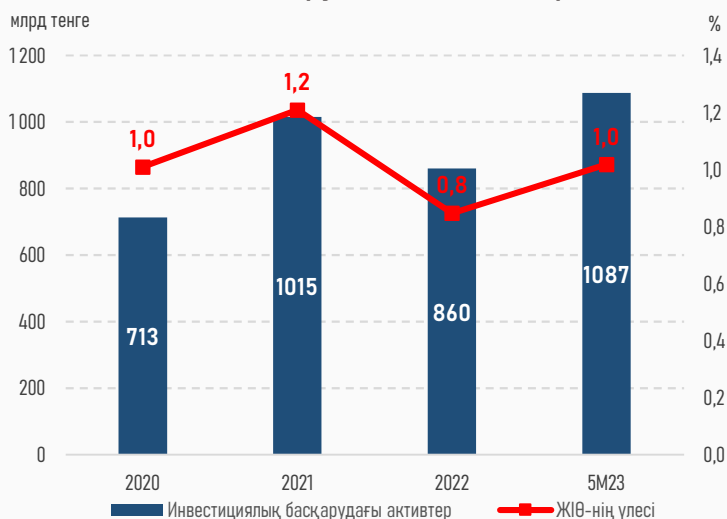
KASE индексі мен АЕХ биржасы құралдарының өзгеруі, инвестициялық басқарудағы

Өсу және құлдырау көшбасшылары

* Дереккөздері: ҚР Ұлттық Банкінің, ОД, AIX, KASE сайттары

ИПБ басқаруындағы активтер

© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2023

Резюме

Елдің қор нарығы компаниялардың күшті қаржылық нәтижелері мен дивидендік төлемдердің ұлғаюы, бөлшек инвесторлық базаның жоғары өсуі және ұлттық валютаның нығаяуы аясында қалыпты қалпына келеді. Оның өсуіне пайыздық мөлшерлемелердің төмендеуінің басталуын күту және жылжымайтын мүлік бағасының өсуінің тоқтатылуымен бірге тұрғын үй нарығындағы белсенділіктің төмендеуі де әсер етеді.

Осыған орай, инвестициялық компаниялардың басқаруындағы жиынтық активтер жыл басынан бері 227 млрд теңгеге өсіп, 1,1 трлн теңгені құрады. Алайда, ЖІӨ-нің үлесінде бұл сома тек 1% құрап, 2022 жылдың басындағы көрсеткіштен 1,2%-ға төмендеді. Салыстыру үшін, АҚШ-та бұл көрсеткіш 141%, Францияда – 96%, Польшада – 12%, Түркияда – 4% құрайды.

ЖІӨ үлесі ретінде қор нарығындағы сауда көлемі айтарлықтай төмен – бар болғаны 0,3%, ал ЭЫДҰ елдерінде бұл көрсеткіш орта есеппен 85% құрайды. Мәмілелерді жүргізудің, брокерлік шоттарды ашудың қарапайымдылығын, қаржылық сауаттылық пен қазақстандықтардың әл-ауқатын кезең-кезеңмен арттыруды ескере отырып, өсу әлеуеті айтарлықтай болып қалуда.

Сонымен қатар, заңнамадағы соңғы өзгерістер (1 шілдеден бастап қазақстандықтар жинақталған зейнетақы қаражатының 50%-ға дейін инвестициялық басқарушы жеке компанияларға аударуға алады) қор нарығына өтімділіктің қосымша ағынының факторы болуы мүмкін. Еске салайық, 2021 жылдың 18 ақпаны мен ағымдағы жылдың 1 шілдесі аралығында БЖЗҚ-ға 8,9 млрд теңге аударылған, бұл БЖЗҚ-дан алынған қаражаттың жалпы сомасының (3,6 трлн теңге) 0,2%-ын ғана құрайды.